

This question paper contains 4 printed pages]

**B—97—2019**

**FACULTY OF HUMANITIES**

**B.A. (Second Year) (Fourth Semester) (Backlog) EXAMINATION**

**OCTOBER/NOVEMBER, 2019**

**(CBCS Pattern)**

**HISTORY**

**Paper VII**

[History of Maratha (1630-1707 A.D.)]

**(MCQ & Theory)**

**(Tuesday, 15-10-2019)**

**Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.**

**Time—2 Hours**

**Maximum Marks—40**

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.  
(ii) All questions carry equal marks.  
(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.  
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

**MCQ**

1. Solve Multiple Choice Questions : 10

बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(i) Which system of Shivaji Maharaj was competent ?

- (a) Foot-soldiers (b) Spy system  
(c) Cavalry (d) None of these

शिवाजी महाराजांची कोणती यंत्रणा अत्यंत कार्यक्षम होती ?

- (a) पायदळ यंत्रणा (b) गुप्तहेर यंत्रणा  
(c) घोडदळ यंत्रणा (d) यापैकी नाही

(ii) .....fort was the capital of Shivaji Maharaj.

- (a) Raigad (b) Pratapgad  
(c) Panhala (d) Purandar

.....हा किल्ला शिवाजी महाराजांच्या राजधानीचे ठिकाण होते.

- (a) रायगड (b) प्रतापगड  
(c) पन्हाळा (d) पुरंदर

**P.T.O.**

(iii) .....was the last element of administrative system.

- (a) Taluka (b) Village  
(c) Subha (d) None of these

प्रशासन व्यवस्थेतील.....हा शेवटचा घटक होता.

- (a) तालुका (b) खेडी  
(c) सुभा (d) यापैकी नाही

(iv) .....is the leader of head of the Sarsubha.

- (a) Pradhan (b) Mujumdar  
(c) Sarsubheddar (d) Minister

सरसुभ्याच्या प्रमुखाला.....असे म्हणतात.

- (a) प्रधान (b) मुजूमदार  
(c) सरसुभेदार (d) मंत्री

(v) Chauthai means.....of total revenue.

- (a)  $\frac{1}{4}$  (b)  $\frac{1}{6}$   
(c)  $\frac{1}{3}$  (d)  $\frac{1}{5}$

चौथाई म्हणजे एकंदर महसूलाच्या.....इतका महसूल होय.

- (a)  $\frac{1}{4}$  (b)  $\frac{1}{6}$   
(c)  $\frac{1}{3}$  (d)  $\frac{1}{5}$

(vi) Historian Grant Duff has given names of.....

- (a) Vatandar (b) Mansabdar  
(c) Alutedar (d) None of these

ग्रँट डफ या इतिहासकाराने.....नावे दिली आहेत.

- (a) वतनदाराची (b) मनसबदाराची  
(c) आलुतेदाराची (d) यापैकी नाही

(vii) .....was the center of the production of cotton fabric.

- (a) Virar (b) Pune  
(c) Aurangabad (d) None of these

.....येथे सुती कापडाची निर्मिती केली जाई.

- (a) विरार (b) पुणे  
(c) औरंगाबाद (d) यापैकी नाही

(viii) .....in Ratnagiri is an important center of trade.

- (a) Kalyan (b) Pune  
(c) Rajapur (d) None of these

रत्नागिरी जिल्ह्यातील.....हे व्यापाराच्या दृष्टीने एक महत्वाचे केंद्र होते.

- (a) कल्याण (b) पुणे  
(c) राजापूर (d) यापैकी नाही

(ix) The concept of Maharashtra Dharma is first mentioned in.....the book.

- (a) Lilacharitra (b) Gurucharitra  
(c) Gathasaptashati (d) None of these

महाराष्ट्र धर्म ही संकल्पना पहिल्यांदा.....या ग्रंथात आढळते.

- (a) लिळाचरित्र (b) श्रीगुरुचरित्र  
(c) गाथासप्तशती (d) यापैकी नाही

(x) .....is Ardhe Peeth of Goddess in Nashik Fort.

- (a) Bhavani (b) Saptshrungi  
(c) Mahalaxmi (d) Renuka

नाशिक गडावरील.....हे ठिकाण देवीचे अर्धेपीठ आहे.

- (a) भवानी (b) सप्तशृंगी  
(c) महालक्ष्मी (d) रेणुका

**Theory**

2. What are the characteristics of military system of Maratha ? 10

मराठेकालीन लष्करी व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Explain social structure in the period of Maratha.

शिवकालीन समाजरचनेचे वर्णन करा.

3. Explain Ashtpradhan Mandal. 10

अष्टप्रधान मंडळाची माहिती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe land revenue system of Shivaji Maharaj.

शिवाजी महाराजांची जमिन महसूल पद्धतीचे वर्णन करा.

4. Write notes on the following (any two) : 10

- (i) Maratha time Gramdevata  
(ii) Superstitions in Maratha region  
(iii) Fairs and festivals in Maratha times  
(iv) Coins of Shivaji's era.

टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) मराठेकालीन ग्रामदेवता  
(ii) मराठेकाळीन अंधश्रद्धा  
(iii) मराठेकालीन सण उत्सव  
(iv) शिवकालीन नाणी.